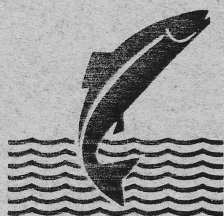

HAVBEITING - MULIGHETER I AVLSARBEIDE

PROSJEKTAKTIVITETER I 1987

Jónas Jónasson

VEIÐIMÁLASTOFNUN

Fiskrækt og fiskeldi • Rannsóknir og ráðgjöf.

November

VMST-R/87040

HAVBEITING - MULIGHETER I AVLSARBEIDE.

PROSJEKTAKTIVITETER I 1987.

- 1.0 Innledning.
- 2.0 PROSJEKTAKTIVITETER I 1987:
 - 2.1 Møte i København den 29. januar 1987.
 - 2.2 Møte i Oslo den 24. april 1987.
 - 2.3 Disponering av midler i 1987.
 - 2.4 Budgett for 1988.
- 3.0 Konklusjon.
- 4.0 Ansøking av midler til Nordisk Industrifond.

HAVBEITING - MULIGHETER I AVLSARBEIDE.

1.0 Innledning.

I denne rapport blir det vurdert prosjektaktiviteter og resultater for prosjektet Havbeiting - muligheter i avlsarbeide i året 1987.

Grunnlaget for dette prosjekt er at høsten 1986 kom en Nordisk Arbeidsgruppe sammen vedrørende Akvakultur for å diskutere samtlige Nordiske prosjekter i akvakultur. Et av disse prosjekter er Havbeiting - Muligheter i Avlsarbeide. Arbeidsgruppen anbefalte til Nordisk Embebsmandskomiteé for Fiskerispørsmål at støtte til prosjektet i 1987 skulle være 200.000 DKK.

Arbeidsgruppen utpekte en gruppe som blir kalt Havbeiteutvalget og fungerer som styregruppe for prosjektet. I Havbeiteutvalget var opprinnelig en person fra hvert av de Nordiske land.

I første omgang skal Havbeiteutvalget komme sammen og diskutere og utarbeide en forsøksplan for prosjektet i 1987.

Prosjektets målsetning er først og fremst å studere hvor mye det er å oppnå ved å gjennomføre et avlsarbeide med laks i et havbeiteprogram. Av særlig interesse er det å undersøke størrelsen av den arvelige variasjon for gjengfangst - %, men også for andre økonomisk viktige egenskaper som vekstevne og alder ved kjønnsmodning. Prosjektet avsluttes med å utarbeide en avlsplan for laks i havbeiting. Det tas sikte på å produsere 150 avkomsgrupper med 1 + årig smolt fordelt på 2 år i et eller flere av de nordiske land. Det planlegges å bruke 2-3 laksestammer i hvert land. Hver gruppe må holdes atskilt fra befruktning til merking. Det merkes 1-2000 laksesmolt fra hver gruppe, avhengig av antatt gjengfangst-%, med snute- eller Carlins merke. Ved utsett fordeles smolten på 2-3 vassdrag i hvert land. Når laksen vender tilbake til vassdraget må all oppgang av laks kontrolleres og merket fisk må vejes og måles.

De personer som er representanter i Havbeiteutvalget er:

Trivve Gjedrem fra Norge
Andrias Reinert fra Færøene
Unto Eskelinen fra Finland
Lars Ove Eriksson fra Sverige
Jørgen Riis - Vestergård fra Danmark
Stefán Adalsteinsson fra Island
Arni Isaksson fra Island
Jónas Jónasson fra Island som sekreter.

2.0 PROSJEKTAKTIVITETER I 1987:

2.1 Møte i København den 29. januar 1987.

Første møte i Havbeiteutvalget var i København den 29. januar 1987. Alle medlemmer i Havbeiteutvalget fikk en kort rapport om havbeiting i alle de nordiske land, og det ble diskutert hvordan et forsøk om muligheter i avlsarbeide med havbeiting skulle planlegges slik at det nyttes for alle de nordiske land. Møtet var av den oppfatning at det ville for kostbart å bygge opp et helt nytt havbeitingssystem i et av de nordiske land og at det ville være en fordel at kunne gjøre slikt forsøk i en oppdrettsstasjon som er i full drift. Hvis resultater av forsøket er lovende kan det bygges ut videre til andre land.

De Nordiske land som er interessert i å starte prosjektet er Island og Færøene. Særlig Island fordi at de har lang erfaring med havbeiting og fangst av laks i havet er forbudt innen for 200 mils grense. Det ville være en klar fordel å kjøre forsøket i et land hvor fangst av laks er forbudt, for å få beste mulige resultater.

Islendingene har interesse i at starte prosjektet fordi de vil ha kapasitet for å starte prosjektet i forskningsstasjonen i Kollafjörður, hvor en har lang erfaring med havbeiting.

Færingene viste også interesse for å starte et prosjekt. De andre Nordiske land har ikke muligheter for å starte et slikt prosjekt i året 1987.

Møtet foreslo at det skulle søkes penger til driftskostnader for prosjektet til Nordisk Industrifond, hvor det er understreket at dette er et Nordisk samarbeidsprosjekt. Det var bestemt at Islendingene skulle utarbeide en ansøking som skulle diskuteres videre på neste møte i Havbeiteutvalget.

Konklusjonen av møtet i København var at det ville være positivt at konsentrere på Island og Færoyene i første omgang med utføring av prosjektet i 1987 og eventuelt utvide det til andre Nordiske land senere for eks. til Østersjøen.

Det skulle holdes et møte i Havbeiteutvalget i april 1987 og før denne tid skal det ligge klart hvem har muligheter til at sette i gang prosjektet og det må utarbeides en prosjektplan før møtet i Oslo.

Arni Isaksson ble utpekt som prosjektleder og Jónas Jónasson ble ansatt som sekretær for Havbeiteutvalget og han må utarbeide en prosjektplan for neste møte som blir holdt i Oslo i april.

Eriksson og Eskelinen fikk tildelt prosjektmidler for å utarbeide en preliminær Østersjøutredning om muligheter i avlsarbeide i havbeiting i Østersjøen for møtet i Oslo.

2.2 Møte i Oslo den 24. april 1987.

På møtet i Oslo presenterte Islendingene at de skal bygge et avlshus i Kollafjörður hvor det blir mulig at holde atskilt 200 familier. I de første årene skal dette hus bli benyttet for dette samtlige Nordiske prosjekt. Islendingene skal bygge et nytt avlshus hvor det er mulig å holde atskilt mange flere familier enn det som ble foreslått i en tidligere prosjektplan. I følge den nye prosjektplanen skal prosjektet deles i to faser. Den første fasen går ut på å bestemme arvbarheter på for eks. gjenfangst(%) og tilvekst i havet. Denne fasen starter høsten 3

1987 ved stryking av fisk fra 3 ulike laksestammer. Smolt blir sluppet i havbeiting sommeren 1989. Smolt fra alle familier blir holdt i mæreoppdrett eller på landbaserte anlegg for senere bruk. Gjenfangst og vekst blir registret sommeren 1990 og 1991.

Den andre fasen er betinget av at det blir vesentlig forskjellig mellom familier ved gjenfangst sommeren 1990. Da vil hjemmeføret fisk fra de familiene som viser størst gjenfangst bli strøket og smolt fra den strykingen satt ut i havbeiting sommeren 1992. Gjenfangst og vekst hos fisk i denne fasen blir registrert i 1993 og 1994. En uselektert kontrolgruppe blir brukt til sammenligning. Hensikten med denne fasen er å måle hvor stor effekt en kan vente ved seleksjon mellom familier i havbeiting.

Møtet fikk også en rapport om havbeiting i Færøvene. Der skal det lages 30 familier av to stammer til bruk i dette forsøket.

Møtet fikk en rapport fra Eskelinen og Eriksson som de nevner Preliminär Östersjöutredning (Genetiske Aspekter til Vård och Skudd av Östersjöblax). Det var først og fremst en introduksjon over havbeiting, genetiske tilstand, målsetninger og metoder i genetisk arbeide og forskningsarbeide for havbeite av laks i Östersjøen. De definerte også forutsetningene for arbeidet for prosjektet innen Östersjøområdet. Det ble satt fram at det ser ut til at fisken som fanges i Östersjøen minsker i gjennomsnittvekt over årene eventuelt på grunn av selektivt fiske og at det er et alvorligt problem. Problematikken innen for Östersjøområdet må studeres nærmere i 1988.

2.3 Disponering av midler i 1987.

De ressurser som har vært tilgjengelige 1987 er 200.000 DKK.

Lønn til sekretær	100.000 DKK
Plan for Östersjøen	20.000 DKK
Reiser i 1987	52.000 DKK
Øvrige kostnader	<u>28.000 DKK</u>
	200.000 DKK

Det har ikke vært store avvik enda fra disse midler og jeg går utafra at disse penger blir alle brukt før januar 1988.

2.4 Budgett for 1988.

Budget for 1988 ble diskutert og møtet var av den oppfatning at det skal fremdeles være ansatt en forsker som koordinerer prosjektet i Island og Færøene og skrive rapporter. Møtet syns også at prosjektet skal utvides for å samle data og føre opp regnskaper innen for Østersjøområdet. Derfor skal det søkes penger for reiser innen Østersjøområdet.

Det ble bestemt på møtet i januar at det skulle søkes penger til driftskostnader til Nordisk Industrifond. Møtet syns at ansøkere skulle være Island, Færøene og Norge som aktive deltakere i prosjektet, men de andre Nordiske land skulle bli observatører gjennom Havbeiteutvalget.

3.0 Konklusjon.

Konklusjonen av møtet var at prosjektet skal settes i gang høsten 1987 i Island og Færøene og utvide prospektet til Østersjøen for at samle data og føre opp regnskaper.

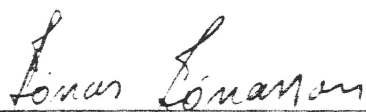
Nu i november 1987 når denne rapport er skrevet er prosjektet kommet i gang. På Island er avlshuset under utbygging og startføring av de første familiene begynner i februar. Allerede nu har der vært samlet og strøket stamfisk fra 3 ulike stammer og der har vært laget i alt omlag 200 familier. På Færøene har det allerede vært samlet og strøket stamfisk av to stammer og der har vært innlagt minst 30 familier som skal til startføring i vinter.

4.0 Ansekning av midler til Nordisk Industrifond.

En ansekning til Nordisk Industrifond ble sent den 08.05.1987. hvor Island, Færøene og Norge søker 3,3 millioner 5

NOK til driftskostnader av prosjektet i tre år for årene 1988-1990.

Vi har fått svar fra Nordisk Industrifond hvor de støtter prosjektet til 1,2 millioner NOK til tre år. Dette er vesentlig mindre en vi regnet med og må derfor få økt støtte i de land som skal utføre prosjektet.

Jonas Jónasson
Sekretær for Havbeiteutvalget.